

Företagsekonomiska institutionen

Allmän studieplan för forskarutbildning i forskningspolitik till doktorsexamen vid Ekonomihögskolan, Lunds universitet

Studieplanen för forskarutbildning i forskningspolitik är fastställd av Ekonomihögskolans styrelse 2018-10-19. Ersätter tidigare studieplan med dnr U 2016/319. Se även *Föreskrifter för utbildningen på forskarnivå vid Ekonomihögskolan*, dnr STYR 2018/1589.

Forskarutbildning inom forskningspolitik bedrivs vid Företagsekonomiska institutionen (FEK). Forskarutbildningen ges i den omfattning tillgängliga resurser medger.

1. Beskrivning av forskarutbildningsämnet

Ämnet forskningspolitik fokuserar på förutsättningarna för, och effekterna av, forskning och utveckling (FoU) i samhället. Detta inbegriper empiriska och teoretiska studier av relationen mellan politik, administration och offentlig samt privat FoU. Problemområden inbegriper forskningspolitiska styrmedel, organisering av forskning, sociala och ekonomiska effekter av FoU, samt vetenskapens bredare roll i samhället, t.ex. genom kunskapsförsörjning i utbildning och förvaltning (expertis). Forskningspolitisk forskning vilar därmed på en rad olika stöddiscipliner, t.ex. sociologi, statsvetenskap, historia, filosofi/vetenskapsteori, och ekonomiska vetenskaper.

2. Utbildningens syfte och lärandemål

Forskarutbildningen inom forskningspolitik har som syfte att ge fördjupade kunskaper inom forskningspolitik och det delvis överlappande området innovationsstudier:

- A. universitetet och högskolesektorns bidrag till social och ekonomisk utveckling,
- B. förhållandet mellan politiska styrmedel och kunskapsutveckling inom universitets- och högskolesektorn samt näringslivet.

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Forskarutbildningen i forskningspolitik leder till filosofie doktorsexamen i forskningspolitik.

En hög kvalitet på forskarutbildningen eftersträvas genom en stark koppling

- till forskningsfronten genom ett kritiskt förhållningssätt,
- mellan det specifika avhandlingsämnet och dess mer generella vetenskapliga sammanhang,
- mellan olika, för ämnesområdenas relevanta, vetenskapliga discipliner,
- till det internationella sammanhanget, i val av perspektiv, teori och metod, samt genom kontakter med internationella forskare och forskarmiljöer,
- mellan ämnesområdenas akademiska och praktiska dimensioner.

Studie- och yrkesvägledning för studerande på forskarnivå organiseras av studierektor för forskning- och forskarutbildning, forskargruppen, samt av handledarna.

3. Behörighet

Behörig att antas till forskarutbildning är den som dels har grundläggande behörighet, dels särskild behörighet och som bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att klara utbildningen.

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som gått igenom grundläggande högskoleutbildning om minst 240 högskolepoäng, varav 60 högskolepoäng på avancerad nivå.

Grundläggande behörighet har även den som i någon annan ordning inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet har den som läst minst 90 högskolepoäng i ett för forskningspolitik relevant ämne där den sökande slutfört en uppsats om minst 15 högskolepoäng, eller i annan ordning inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande färdigheter.

3.3 Önskvärda förkunskaper

Muntlig och skriftlig framställning på engelska är en viktig del av forskarutbildningen. Förmåga att tillgodogöra sig och skriva vetenskapliga texter på engelska är därför en förutsättning för att genomföra utbildningen.

4. Antagning och urval

Beslut om antagning till forskarutbildningen fattas av prefekten efter beredning i ett kollegialt organ. Urvalet bland behöriga sökande grundas på en bedömning av förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen. Denna bedömning baseras på kvaliteten i tidigare självständiga arbeten, samt på den sökandes avhandlingsplan. Dessutom kan intervjuer komma att användas.

5. Utbildningens uppläggning och innehåll

Utbildningen till doktorsexamen kräver normalt en studietid om fyra år. Detta förutsätter att doktoranden på heltid ägnar sig åt studierna och utnyttjar undervisningen effektivt. I de fall en doktorand tilldelats tjänst och fullgör institutionstjänstgöring av viss omfattning (högst 20 procent) medges en i motsvarande mån längre studietid.

Utbildningen omfattar totalt 240 högskolepoäng fördelade på en kursdel om 60 högskolepoäng och en avhandlingsdel om 180 högskolepoäng.

5.1Handledning

Huvudhandledare ska utses i samband med antagningen och ska vara en lärare med (minst) docentkompetens och en fast anknytning till FEK. Huvudhandledaren har huvudansvaret för att avhandlingsarbetet fortskrider och att avhandlingen uppfyller önskade kvalitetskrav. Biträdande handledare utses i samband med att avhandlingsämnet avgränsas. För denna uppgift bör en med ämnet väl förtrogen person sökas oberoende av var hon eller han är verksam. Samtliga handledare ska ha genomgått utbildning för forskarhandledare. Vid tilldelning av handledare ska doktorandens önskemål i möjligaste mån beaktas.

Anvisningar rörande handledarbyte ges i *Rutiner för handledarbyte vid Ekonomihögskolan*, dnr STYR 2016/860.

5.2 Individuell studieplan

Vid forskarstudiernas början upprättas en individuell studieplan för varje doktorand i samråd mellan handledare och doktorand. Planen ska bl.a. innehålla en översiktlig

planering för studietiden samt en tidsplan för de olika momenten i avhandlingsarbetet och för kursläsningen. Planen bör vara mer detaljerad för det närmaste verksamhetsåret och mer översiktlig för senare år. Den ska årligen revideras och omprövas. Den ska fastställa både doktorandens åtagande och FEK:s skyldigheter i förhållande till doktoranden.

En doktorand som ”i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen” (Högskoleförordningen kap 8, § 10) kan avstängas från fortsatta resurser för forskarutbildning. Detta kräver beslut av rektor.

5.3 Undervisning

Doktoranden har rätt till undervisning i form av seminarier och lärarledda kurser. FEK har rätt att kräva att doktoranden deltar aktivt i den erbjudna undervisningen.

Undervisande doktorander ska genomgå minst två veckors högskolepedagogisk utbildning, och alla doktorander ska ges möjlighet att delta i högskolepedagogiska kurser.

5.3.1 Obligatoriska moment

Det obligatoriska kursblocket omfattar 30 högskolepoäng. Det innehåller

- Forskningspolitik (7,5 högskolepoäng)
- Vetenskaplig metod (7,5 högskolepoäng)
- Innovationsstudier (7,5 högskolepoäng)
- Vetenskapsstudier eller någon annan kurs i ämnet i överenskommelse med huvudhandledaren (7,5 högskolepoäng)

5.3.2 Valfria kurser och läskurser

De valfria momenten omfattar 30 högskolepoäng, och utgörs av kurser som avser att ge fördjupande och breddande kunskaper inom några av ämnets delområden och därtill hörande teori- och metodproblem. De valfria kurserna kan både utgöras av

- färdigt utformade doktorandkurser utanför eller inom FEK och
- individuella läskurser.

Det är en stark rekommendation att doktoranden genomför en kurs i forskningsetik och att denna kurs genomförs tidigt under utbildningen.

5.4 Forskningsseminarier och konferenser

Doktoranden förutsätts aktivt delta i det forskningspolitiska ämnesrådets vetenskapliga verksamheter, t.ex. seminarier, och där lägga fram egna texter omkring en gång per år.

En del av forskarutbildningen är att inlemmas i det vetenskapliga samfundet och därmed delta i det vetenskapliga utbytet i forskningsfältet, nationellt såväl som internationellt. Därför förväntas doktoranden delta i för området relevanta konferenser. Urval av sådana konferenser sker i samråd med handledarkommittén.

6. Undervisning och kunskapsprov

Forskarutbildningen ges i form av föreläsningar, seminarier och handledning. Undervisningsformer och examination kan variera mellan kurser; de obligatoriska kurserna bedöms av kursens examinator. Även andra vid Lunds universitet eller andra lärosäten (inkl. utländska) anordnade kurser kan, efter medgivande av studierektor för forskarutbildningen, ingå i den obligatoriska delen av forskarutbildningen.

De valfria momenten utgörs av kurser som väljs i samråd med handledare så att de täcker en god bredd och djup inom ämnesområdet. Den vetenskapliga uppsatsen, doktorsavhandlingen, omfattar 180 högskolepoäng. Den kan utformas antingen som en monografi eller som en sammanläggningsavhandling, dvs. en samling uppsatser. Ett arbete av två eller flera författare kan godkännas som doktorsavhandling, om varje doktorands insats redovisas så att den kan bedömas individuellt.

Doktorsavhandlingen försvaras vid ett offentligt seminarium. Avhandlingen betygsätts med något av betygen *godkänd* eller *underkänd*. Vid betygsättningen tas hänsyn till såväl innehållet i avhandlingen som försvaret av den vid disputationen.

Ytterligare anvisningar rörande avhandling, disputation och betygsnämnd ges i *Föreskrifter för utbildningen på forskarnivå vid Ekonomihögskolan*, dnr STYR 2018/1589.

Allmän studieplan för forskarutbildning i forskningspolitik till licentiatexamen vid Ekonomihögskolan, Lunds universitet

Studieplanen för forskarutbildning i forskningspolitik är fastställd av Ekonomihögskolans styrelse 2018-10-19. Ersätter tidigare studieplan med dnr U 2016/320. Se även *Föreskrifter för utbildningen på forskarnivå vid Ekonomihögskolan*, dnr STYR 2018/1589.

Forskarutbildning inom forskningspolitik bedrivs vid Företagsekonomiska institutionen (FEK). Forskarutbildningen ges i den omfattning tillgängliga resurser medger.

1. Beskrivning av forskarutbildningsämnet

Ämnet forskningspolitik fokuserar på förutsättningarna för, och effekterna av, forskning och utveckling (FoU) i samhället. Detta inbegriper empiriska och teoretiska studier av relationen mellan politik, administration och offentlig samt privat FoU. Problemområden inbegriper forskningspolitiska styrmedel, organisering av forskning, sociala och ekonomiska effekter av FoU, samt vetenskapens bredare roll i samhället, t.ex. genom kunskapsförsörjning i utbildning och förvaltning (expertis). Forskningspolitisk forskning vilar därmed på en rad olika stöddiscipliner, t.ex. sociologi, statsvetenskap, historia, filosofi/vetenskapsteori, och ekonomiska vetenskaper.

2. Utbildningens syfte och lärandemål

Forskarutbildningen inom forskningspolitik har som syfte att ge fördjupade kunskaper inom forskningspolitik och det delvis överlappande området innovationsstudier:

- A. universitetet och högskolesektorns bidrag till social och ekonomisk utveckling,
- B. förhållandet mellan politiska styrmedel och kunskapsutveckling inom universitets- och högskolesektorn samt näringslivet.

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Forskarutbildningen i forskningspolitik leder till filosofie licentiatexamen i forskningspolitik.

En hög kvalitet på forskarutbildningen eftersträvas genom en stark koppling

- till forskningsfronten genom ett kritiskt förhållningssätt,
- mellan det specifika avhandlingsämnet och dess mer generella vetenskapliga sammanhang,
- mellan olika, för ämnesområdenas relevanta, vetenskapliga discipliner,
- till det internationella sammanhanget, i val av perspektiv, teori och metod, samt genom kontakter med internationella forskare och forskarmiljöer,
- mellan ämnesområdenas akademiska och praktiska dimensioner.

Studie- och yrkesvägledning för studerande på forskarnivå organiseras av studierektor för forskning- och forskarutbildning, forskargruppen, samt av handledarna.

3. Behörighet

Behörig att antas till forskarutbildning är den som dels har grundläggande behörighet, dels särskild behörighet och som bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att klara utbildningen.

Studenter som antas enligt den gamla ordningen ska för allmän behörighet ha genomgått en högskoleutbildning om minst 120 poäng enligt den gamla ordningen eller ha motsvarande kunskaper. Behörig att antas är även den som i annan ordning inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som gått igenom grundläggande högskoleutbildning om minst 240 högskolepoäng, varav 60 högskolepoäng på avancerad nivå.

Grundläggande behörighet har även den som i någon annan ordning inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet har den som läst minst 90 högskolepoäng i ett för forskningspolitik relevant ämne där den sökande slutfört en uppsats om minst 15 högskolepoäng, eller i annan ordning inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande färdigheter.

3.3 Önskvärda förkunskaper

Muntlig och skriftlig framställning på engelska är en viktig del av forskarutbildningen. Förmåga att tillgodogöra sig och skriva vetenskapliga texter på engelska är därför en förutsättning för att genomföra utbildningen.

4. Antagning och urval

Beslut om antagning till forskarutbildningen fattas av prefekten. Urvalet bland behöriga sökande grundas på en bedömning av förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen. Denna bedömning baseras på kvaliteten i tidigare självständiga arbeten, samt på den sökandes avhandlingsplan. Dessutom kan intervjuer komma att användas.

5. Utbildningens uppläggning och innehåll

Utbildningen till licentiatexamen kräver normalt en studietid om två år. Detta förutsätter att doktoranden på heltid ägnar sig åt studierna och utnyttjar undervisningen effektivt. I de fall en doktorand tilldelats tjänst och fullgör institutionstjänstgöring av viss omfattning (högst 20 procent) medges en i motsvarande mån längre studietid.

Utbildningen omfattar totalt 120 högskolepoäng fördelade på en kursdel om 30 högskolepoäng och en avhandlingsdel om 90 högskolepoäng.

5.1Handledning

Huvudhandledare ska utses i samband med antagningen och ska vara en lärare med (minst) docentkompetens och en fast anknytning till FEK. Huvudhandledaren har huvudansvaret för att avhandlingsarbetet fortskrider och att avhandlingen uppfyller önskade kvalitetskrav. Biträdande handledare utses i samband med att avhandlingsämnet avgränsas. För denna uppgift bör en med ämnet väl förtrogen person sökas oberoende av var hon eller han är verksam. Samtliga handledare ska ha genomgått utbildning för forskarhandledare. Vid tilldelning av handledare ska doktorandens önskemål i möjligaste mån beaktas.

Anvisningar rörande handledarbyte ges i *Rutiner för handledarbyte vid Ekonomihögskolan*, dnr STYR 2016/860.

5.2 Individuell studieplan

Vid forskarstudiernas början upprättas en individuell studieplan för varje doktorand i samråd mellan handledare och doktorand. Planen ska bl.a. innehålla en översiktlig planering för studietiden samt en tidsplan för de olika momenten i avhandlingsarbetet och för kursläsningen. Planen bör vara mer detaljerad för det närmaste verksamhetsåret och mer översiktlig för senare år. Den ska årligen revideras och omprövas. Den ska fastställa både doktorandens åtagande och FEK:s skyldigheter i förhållande till doktoranden.

En doktorand som ”i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen” (Högskoleförordningen kap 8, § 10) kan avstängas från fortsatta resurser för forskarutbildning. Detta kräver beslut av rektor.

5.3 Undervisning

Doktoranden har rätt till undervisning i form av seminarier och lärarledda kurser. FEK har rätt att kräva att doktoranden deltar aktivt i den erbjudna undervisningen.

Undervisande doktorander ska genomgå minst två veckors högskolepedagogisk utbildning, och alla doktorander ska ges möjlighet att delta i högskolepedagogiska kurser.

Det obligatoriska kursblocket omfattar 30 högskolepoäng. Det innehåller

- Forskningspolitik (7,5 högskolepoäng)
- Vetenskaplig metod (7,5 högskolepoäng)
- Innovationsstudier (7,5 högskolepoäng)
- Vetenskapsstudier eller någon annan kurs i ämnet i överenskommelse med huvudhandledaren

Det är en stark rekommendation att doktoranden genomför en kurs i forskningsetik och att denna kurs genomförs tidigt under utbildningen.

5.4 Forskningsseminarier och konferenser

Doktoranden förutsätts aktivt delta i det forskningspolitiska ämnesområdets vetenskapliga verksamheter, t.ex. seminarier, och där lägga fram egna texter omkring en gång per år.

En del av forskarutbildningen är att inlemmas i det vetenskapliga samfundet och därmed delta i det vetenskapliga utbytet i forskningsfältet, nationellt såväl som internationellt. Därför förväntas doktoranden delta i för området relevanta konferenser. Urval av sådana konferenser sker i samråd med handledarkommittén.

6. Undervisning och kunskapsprov

Forskarutbildningen ges i form av föreläsningar, seminarier och handledning. Undervisningsformer och examination kan variera mellan kurser; de obligatoriska kurserna bedöms av kursens examinator. Även andra vid Lunds universitet eller andra lärosäten (inkl. utländska) anordnade kurser kan, efter medgivande av studierektor för forskarutbildningen, ingå i den obligatoriska delen av forskarutbildningen.

De valfria momenten utgörs av kurser som väljs i samråd med handledare så att de täcker en god bredd och djup inom ämnesområdet. Den vetenskapliga uppsatsen, licentiatavhandlingen, omfattar 90 högskolepoäng. Den kan utformas antingen som en monografi eller som en sammanläggningsavhandling, dvs. en samling uppsatser. Ett arbete av två eller flera författare kan godkännas som licentiatavhandling, om varje doktorands insats redovisas så att den kan bedömas individuellt.

Licentiatavhandlingen försvaras vid ett offentligt seminarium. Avhandlingen betygsätts med något av betygen *godkänd* eller *underkänd*. Vid betygsättningen tas hänsyn till såväl innehållet i avhandlingen som försvaret av den vid disputationen.

Ytterligare anvisningar rörande avhandling, licentiatseminarium och examinator ges i *Föreskrifter för utbildningen på forskarnivå vid Ekonomihögskolan*, dnr STYR 2018/1589.